12/02/2024

Άγιος Ιωάννης Δαμασκηνός: Ο Θεός Λόγος προσέλαβε ό,τι εκλεκτό από το γένος μας!

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

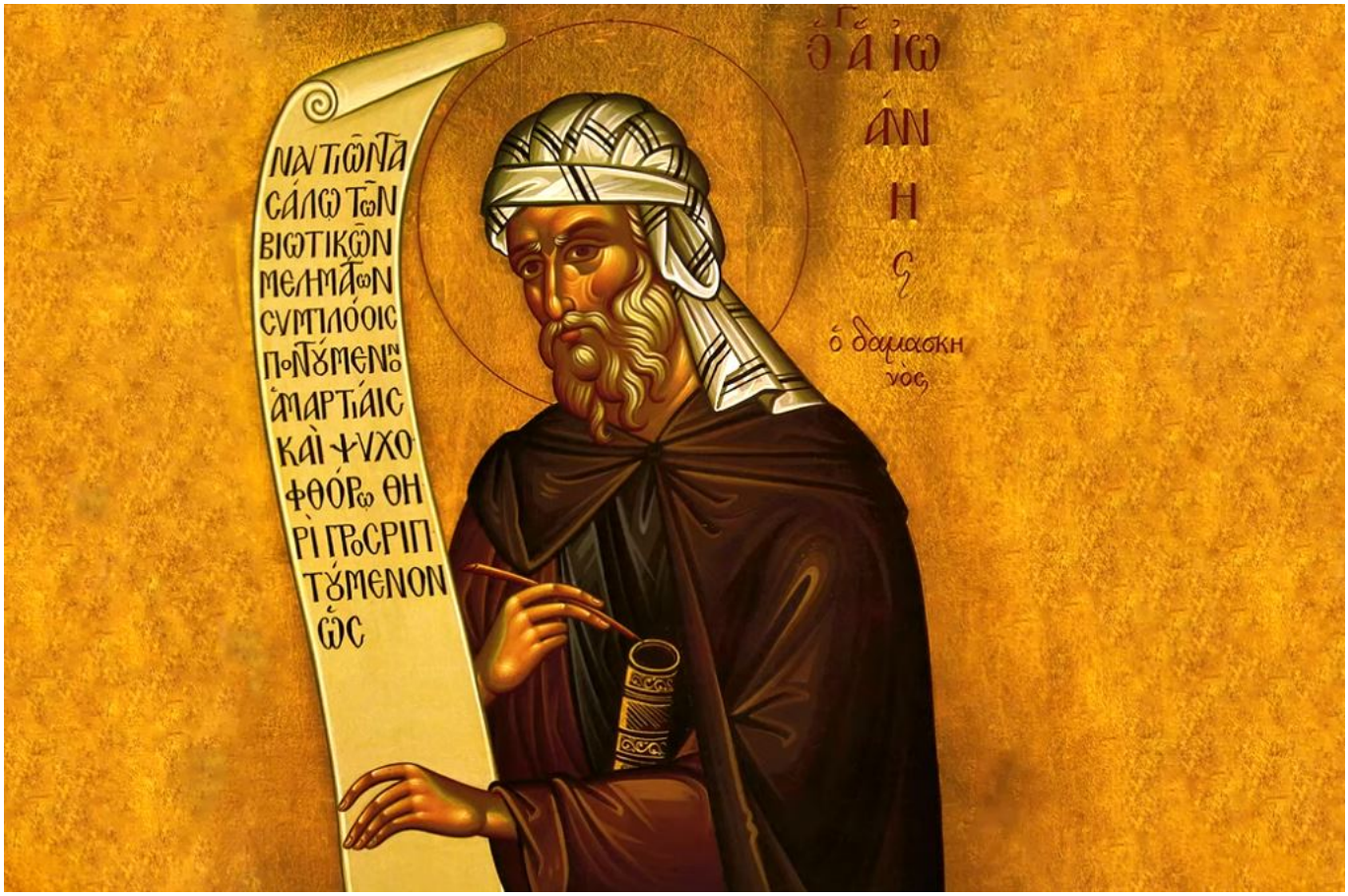

Αγίου Ιωάννου Δαμασκηνού
Έκδοσις ακριβής της ορθοδόξου πίστεως

Απόδοση στην νέα ελληνική
Αρχιμανδρίτης Δωρόθεος Πάπαρης (νυν Μητροπολίτης Δράμας)

Για τη φύση και διαφορά, την ένωση και σάρκωση που θεωρείται στο γένος και στο άτομο, και πώς πρέπει να εννοούμε «τη μία φύση του Θεού Λόγου σαρκωμένη».

Η φύση ή γίνεται αντιληπτή με απλή παρατήρηση διότι δεν υφίσταται μόνη της ή γενικά συνδέει αυτές με όλες τις ομοειδείς υποστάσεις· και ονομάζεται φύση που γίνεται αντιληπτή στο είδος, ή γενικά η ίδια με την πρόσληψη των συμβεβηκότων σε μια υπόσταση και ονομάζεται φύση που γίνεται αντιληπτή στο μεμονωμένο

άτομο.

Ο Θεός Λόγος, λοιπόν, σαρκώθηκε χωρίς να προσλάβει φύση που γίνεται αντιληπτή με απλή παρατήρηση -διότι αυτό δεν είναι σάρκωση, αλλά απάτη και φαντασία σαρκώσεως- ούτε (φύση) που γίνεται αντιληπτή στο είδος -διότι δεν προσέλαβε όλες τις υποστάσεις-, αλλά ατομική φύση, η οποία είναι η ίδια που γίνεται αντιληπτή στο είδος -διότι προσέλαβε ό,τι εκλεκτό από το γένος μας- η οποία δεν υπήρχε μόνη της ούτε ήταν προηγουμένως άτομο, και στη συνέχεια την προσέλαβε, αλλά άρχισε να υπάρχει στην υπόστασή του.

Διότι η ίδια η υπόσταση του Θεού Λόγου έγινε υπόσταση με σάρκα, και σχετικά μ' αυτό «ο Λόγος σαρκώθηκε», δηλαδή χωρίς μεταβολή, και η σάρκα έγινε Λόγος χωρίς μεταβολή, και ο Θεός έγινε άνθρωπος· διότι ο Λόγος ήταν Θεός και ο άνθρωπος έγινε Θεός χάρη στην υποστατική ένωση.

Επομένως, είναι το ίδιο να πούμε φύση του Λόγου και ατομική φύση· διότι δεν φανερώνει αποκλειστικά και μόνο το άτομο, δηλαδή την υπόσταση, ούτε φανερώνει το κοινό των υποστάσεων, αλλά την κοινή φύση, όταν θεωρείται και εξετάζεται σε μία από τις υποστάσεις.

Άλλο πράγμα βέβαια είναι η ένωση και άλλο η σάρκωση· διότι η ένωση φανερώνει τη συνάφεια, όχι όμως σε σχέση με ποιο πράγμα έχει γίνει· η σάρκωση πάλι ή ο ταυτόσημος όρος ενανθρώπηση, φανερώνει τη συνάφεια προς τη σάρκα, δηλαδή προς τον άνθρωπο· όπως ακριβώς και το πύρωμα του σίδερου δείχνει την ένωση με τη φωτιά.

Ο ίδιος, λοιπόν, ο μακάριος Κύριλλος στη δεύτερη επιστολή του προς τον Σούκενσο,
ερμηνεύοντας τη φράση «μία φύση του Θεού Λόγου σαρκωμένη», λέει τα εξής:
«Αν πούμε ότι η φύση του Λόγου είναι μία και σιωπήσουμε, χωρίς να προσθέσουμε το «σαρκωμένη», απορρίπτοντας κατά κάποιο τρόπο την οικονομία (της σωτηρίας), ίσως ο λόγος δεν θα ήταν απαράδεκτος γι' αυτούς προσποιούνται ότι ρωτούν· εάν το όλο πρόσωπο ήταν μία φύση, πού υπάρχει η τελειότητα στην ανθρώπινη φύση;

Ή πώς υφίσταται η φύση μας;

Επειδή όμως και η τελειότητα της ανθρωπίνης φύσεως και η φανέρωση της ουσίας μας δηλώνεται με τον όρο «σαρκωμένη», ας σταματήσουν αυτοί που στηρίζονται σε καλαμένιο ραβδί».

Εδώ, λοιπόν, χρησιμοποίησε τον όρο «φύση του Λόγου» σχετικά με τη φύση.

Διότι, εάν πήρε τον όρο φύση αντί για τον όρο υπόσταση, δεν θα ήταν παράδοξο να το πει αυτό και χωρίς τον όρο «σαρκωμένη»· καθώς, όταν λέμε χωρίς περιορισμό μία υπόσταση του Θεού Λόγου, δεν πέφτουμε σε σφάλμα.

Το ίδιο και ο Λεόντιος ο Βυζάντιος θεώρησε τον όρο σε σχέση με τη φύση και όχι με την υπόσταση. Μάλιστα, ο μακάριος Κύριλλος στην απάντησή του στις κατηγορίες του Θεοδώρητου για το δεύτερο αναθεματισμό, λέει τα εξής:
«Η φύση του Λόγου, δηλαδή η υπόσταση, δηλαδή ο ίδιος ο Λόγος».

Ώστε ο όρος «φύση του Λόγου» δεν δηλώνει ούτε μόνο την υπόσταση ούτε το κοινό των υποστάσεων, αλλά την κοινή φύση που θεωρείται καθολικά
στην υπόσταση του Λόγου.

Είπαμε, λοιπόν, ότι η φύση του Λόγου σαρκώθηκε, δηλαδή προσέλαβε τη σάρκα. Μέχρι τώρα όμως ποτέ δεν έχουμε ακούσει ότι η φύση του Λόγου έπαθε στη σάρκα της, αλλά διδαχθήκαμε ότι ο Χριστός έπαθε στη σάρκα.

Επομένως, ο όρος «φύση του Λόγου» δεν φανερώνει την υπόσταση. Απομένει, λοιπόν, να πούμε ότι η σάρκωση είναι ένωση με τη σάρκα, και το ότι ο Λόγος έγινε σάρκα σημαίνει ότι η ίδια η υπόσταση του Λόγου χωρίς μετατροπή έγινε και υπόσταση της σάρκας.

Και ήδη έχουμε πει ότι ο Θεός έγινε άνθρωπος και ο άνθρωπος Θεός. Διότι ο Λόγος ήταν Θεός και έγινε χωρίς τροπή άνθρωπος.

Πουθενά όμως δεν έχουμε ακούσει ότι η θεότητα έγινε άνθρωπος ή σαρκώθηκε ή ενανθρώπησε.

Αντίθετα, έχουμε μάθει ότι η θεότητα ενώθηκε με την ανθρώπινη φύση σε μία από τις υποστάσεις της. Είπαμε, επίσης, ότι ο Θεός παίρνει μορφή, δηλαδή κάνει ύπαρξή του την ξένη φύση, εννοώ τη δική μας. Διότι το όνομα του Θεού χρησιμοποιείται σε καθεμία από τις υποστάσεις, αλλά δεν μπορούμε να αποδώσουμε τη θεότητα σε μία από τις υποστάσεις.

Δεν ακούστηκε ότι μόνον ο Πατέρας είναι Θεός ή μόνον ο Υιός ή μόνον το Άγιο Πνεύμα·
διότι ο όρος θεότητα δείχνει τη φύση, ενώ ο Πατέρας την υπόσταση, όπως και η ανθρωπότητα τη φύση και ο Πέτρος την υπόσταση.

Και ο όρος Θεός φανερώνει το κοινό της φύσεως και χρησιμοποιείται σαν επώνυμο

σε καθεμία από τις υποστάσεις, όπως και ο όρος άνθρωπος· διότι Θεός είναι αυτός που έχει θεία φύση, και άνθρωπος αυτός που έχει ανθρώπινη φύση.

Επιπλέον απ’ αυτά πρέπει να γνωρίζουμε ότι ο Πατέρας και το Άγιο Πνεύμα με κανένα τρόπο δεν έχουν συμμετάσχει στη σάρκωση του Λόγου, παρά μόνον με σημάδια που δείχνουν την συγκατάθεση και τη θέλησή τους.

Από το βιβλίο του οσίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, «Αόρατος πόλεμος», απόδοση στη νέα ελληνική, Ιερομόναχος Βενέδικτος, έκδοση Συνοδείας Σπυρίδωνος Ιερομονάχου, Νέα Σκήτη, Άγιον Όρος.

Πηγή: pemptousia.gr (Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Συνέχεια από εδώ: http://www.pemptousia.gr/?p=392363